

СТАНОВИЩЕ

относно дисертация на тема:

**„Европейската гражданска инициатива и политическият дневен ред на ЕС:
оценка на иновативността и ефективността“**

на Виктор Михайлов

от доц. д-р Юлия Захариева,

член на жури за присъждане на научно-образователната степен „доктор“

Дисертационният труд е в обем от 203 страници и е логично структуриран в четири глави; въведение, посветено на теоретичната рамка на изследването; заключение, което обобщава изводите и степента на доказване на авторите хипотези; две приложения.

Докторантът успешно защитава избора и актуалността на темата. Основна цел на дисертационния труд е да бъде запълнена празнотата в научното познание, като се анализира и оцени иновативността и ефективността на Европейската гражданска инициатива (ЕГИ), а основният предмет на изследването е ефективността на ЕГИ като функция по определяне на политическия дневен ред в ЕС. За постигане на посочената цел докторантът формулира шест конкретни изследователски задачи, чиято реализация търси последователно в разделите на изложението и извежда две хипотези:

- ЕГИ води до иновация на механизмите за определяне на дневния ред в ЕС;
- ЕГИ дава възможност на гражданите ефективно да въздействат върху дневния ред в ЕС.

Параграф първи на глава първа представя основни понятия, свързани с политическия дневен ред, факторите, въздействащи върху неговото определяне и основните теоретични модели на това определяне. Вторият параграф на същата глава се фокусира върху спецификата на механизмите за определяне на дневния ред в ЕС, взаимодействието на основните „актьори“ в този процес, като теоретичните модели са онагледени с конкретни примери от практиката.

В тази глава докторантът демонстрира отлично познаване на публикациите и тезите на водещите автори в това направление на политологичния анализ, но неговото присъствие трудно може да се открие. Той работи коректно с богат научен апарат, но изложението преминава от един цитат в друг без да бъде изведена авторската позиция.

Глава втора е безспорен успех за докторанта. Той е проследил изпълнения с междуинституционални напрежения процес на изграждане на правната рамка на ЕГИ от Конвента и текстовете в Учредителните договори след ревизията от Лисабон до приемането на вторичните нормативни актове. Представянето на процедурата в детайли и отграничаването на правото на ЕГИ от други сходни права има и важно информационно и практико-приложно значение.

Глава трета е посветена на практическото прилагане на механизма на ЕГИ. Трите години, през които този механизъм е в сила не могат да предоставят богат емпиричен материал, за да се даде категоричен отговор на въпроса относно ефективността на ЕГИ. Още повече, че самите правни регулатори предвиждат възможност за усъвършенстване на механизма в перспектива. Но въпреки краткия срок докторантът е успял да обобщи основните проблеми по практическото прилагане на механизма. Той е прав в извода си, че само количествените показатели не са достатъчни да се твърди, че ЕГИ има бъдеще или е обречена на провал. Може би при тези разсъждения и без някой от авторите да го е посочил, докторантът е трябвало да намери един друг поглед върху преценката за ефективност. Дори да не доведе до желания резултат, всяко активиране на механизма на ЕГИ дава възможност на впечатляващ брой граждани от различни държави да говорят помежду си и да имат конкретна обща кауза, което по никакъв друг начин не може да се случи в ЕС.

Глава четвърта безспорно има своето място в изследването и предоставя богата информация относно българските специфики, профила на българските граждани, участвали в четири кампании по провеждането на ЕГИ, като са направени и съответните оценки и изводи.

Залючението дава отговор на двете хипотези на докторанта. Иновативността на ЕГИ в механизма за определяне на дневния ред в ЕС е предопределена. На този етап нейната неефективност е предопределена в същата степен. Вниманието заслужават и аргументираните препоръки на автора за по-ефективно прилагане на ЕГИ.

Дисертационният труд на Виктор Михайлов е цялостно и завършено изследване на ясно формулирана тема. Езикът е прецизен и точен. Коректно е работено с 167 библиографски, документационни и информационни източници. Много добро впечатление прави отразяването на всички български автори с отношение към изследваната тема. В изложението са допуснати някои неточности, които не могат да се отразят върху общата положителна оценка. Така например на стр. 7 се твърди, че едва през последните две десетилетия се полагат усилия да се търсят форми на гражданското участие в политическия процес. Битката за „приближаването на Европа до гражданите“ има много по-дълга история, стартира от средата на 70-те години като програмна цел и е в основата на всички генерални ревизии. Не мога да се съглася и с твърдението на стр. 66, че до ревизията от Лисабон ЕП е смятан за второстепенен институционален фактор с преобладаващи консултативни функции.

В заключение изразявам становище, че дисертационният труд на тема: „Европейската гражданска инициатива и политическият дневен ред на ЕС: оценка на иновативността и ефективността“ отговаря на всички нормативни изисквания и предлагам членовете на журито да се обединим в решението си на Виктор Михайлов да бъде присъдена научно-образователната степен „доктор“.

София,

Доц. д-р Юлия Захариева

17.05.2016 г.